

- koncept návrhu zásad a strategie přístupu k naplnění Evropské úmluvy o krajině v podmínkách ČR a vymezení nástrojů k zajištění navržené strategie,
- koncept návrhu přístupu ke klíčovým principům Evropské úmluvy o krajině v podmínkách ČR v rozsahu smlouvou vymezených problémových bloků (tématické bloky č. 1 – 7 celkové struktury návrhu řešení projektu rozpracované dle časového harmonogramu).

Vypracování návrhu zásad a strategie je završením dosavadních analytických prací na řešení tohoto projektu. Na utřídění a hodnocení získaných poznatků se využila metoda SWOT – tj. uvedení silných (*Strengths*) a slabých (*Weaknesses*) stránek současného stavu, a také možností (*Opportunities*) a hrozeb (*Threats*) vývoje v následujících oblastech možného aplikování principů Evropské úmluvy v podmínkách ČR:

- zvyšování povědomí občanské společnosti, soukromých organizací a veřejných orgánů o hodnotě krajiny a jejích změnách,
- vzdělávání a výchova specialistů, jakož i dalších pracovníků soukromého a veřejného sektoru, sdružení a organizací včetně vzdělávacích programů na všech stupních škol,
- vymezení typů krajiny na území ČR, zpracování jejich charakteristik, sil a tlaků, které tyto krajinné typy mění, sledování jejich vývoje (důsledků v krajině), vyhodnocení vymezených typů krajiny s ohledem na hodnoty,
- definování cílových charakteristik výše vymezených a vyhodnocených typů krajiny za účasti odborné i laické veřejnosti, tj. formulování krajinných koncepcí,
- nástrojové vybavení pro realizaci krajinných koncepcí (nástroje zaměřené na ochranu, správu anebo plánování krajiny): legislativa (právní prostředí), výzkum a metodologie, plánovací systémy, ekonomické systémy, organizační nástroje (v průřezu občan – obec – kraj – stát – EU, meziresortní spolu-

práce, odborné instituce a ústavy), přeshraniční a mezinárodní spolupráce.

Záměrem řešitelů projektu je konzultovat shromážděný soubor informací a tvrzení s odbornou veřejností za účelem ověření a objektivizace formulovaných východisek, aktualizace dat, sjednocení názorů i obohacení problematiky. Výstupem projektu bude *Strategie odpovědnosti za českou krajinu minulosti, dneška a budoucnosti*. Tato strategie vycházející z filosofie Evropské úmluvy o krajině by mohla být osnovou nového pohledu na krajinu a příspěvkem k jejímu udržitelnému rozvoji.

Martin Weber

Literatura

- A – <http://conventions.coe.int/>
- B – <http://www.mvcr.cz/sbirka/>
- C – http://www.coe.int/T/E/Cultural_Cooperation/Environment/Landscape/Documents/TopOfPage/
- D – <http://www.prokrajinu.cz/>
- Kolektiv: Tvář naší země – krajina domova. Sborník 1. ročníku konference konané 21. – 23. února 2001 na Pražském hradě a v Průhonicích. Česká komora architektů Praha, 2001.
- Kolektiv: Tvář naší země – krajina domova. Sborník 2. ročníku konference konané 8. – 11. října 2002 na Pražském hradě a v Průhonicích. Česká komora architektů Praha, 2002.
- Míchal, I., Plesník, J.: Úmluva o evropské krajině: Současný stav a perspektivy. Zahrada – park – krajina, 1999, 4, s. 20 – 21.
- MŽP ČR: Návrh na podpis a ratifikaci Evropské úmluvy o krajině. Soubor materiálů pro schůzi vlády, č. j.: M/100808/02, 2002.
- Weber, M. a kol.: Zajištění realizace Evropské úmluvy o krajině v další činnosti MŽP ČR. VÚKOZ Průhonice, ČZU Praha – ÚAE Kostelec nad Černými lesy, Löw & spol. Brno, 2002, 40 s. a 4 příl. Brno, 2003, 135 s. a 7 příl.
- Weber, M., Novotná, G.: Evropská úmluva o krajině a příprava její implementace v České republice. Zahrada – park – krajina, 2003, 2, s. 29 – 31.

Príprava Slovenskej republiky na pristúpeniu k Európskemu dohovoru o krajine

Slovenská republika, podobne ako celý rad ďalších členských štátov Rady Európy, sa zapájala už do prípravy Európskeho dohovoru o krajine (ďalej Dohovor). Ministerstvo životného prostredia SR v spolupráci

s Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR, Ministerstvom kultúry SR, Slovenskou akadémiou vied, Slovenskou agentúrou životného prostredia, odborníkmi zo slovenských univerzít i s účasťou viacerých mi-

Krajina s rozptýleným osídlením kopaničiarskeho typu – Bzince pod Javorinou. Foto: archív redakcie

movládnych organizácií (napr. Slovenskej asociácie pre krajinnú ekológiu, Národného trustu Slovenska) a ďalších odborníkov zabezpečili odborný preklad, zároveň analyzovali princípy a záväzky vyplývajúce z Dohovoru a porovnali ich s platným právnym poriadkom SR.

Tým, že sa SR stane zmluvnou stranou Dohovoru, aktívne podporí snahy o ochranu a riadenú starostlivosť o krajinu na európskom kontinente, čo je v súlade so záujmami deklarovanými v *Stratégii, zásadách a prioritách štátnej environmentálnej politiky, Národnom environmentálnom akčnom programe a Národnej stratégii trvalo udržateľného rozvoja*.

Dohovor má 18 článkov, články 1 – 9 deklarujú záväzky vyplývajúce z neho a vyžadujú analýzu z hľadiska právnej úpravy prístupujúcej krajiny. Články 10 – 18 upravujú samotný režim Dohovoru, pričom nevyžadujú transpozíciu do národnej jurisdikcie.

Preambula Dohovoru zdôrazňuje väzbu na rad významných medzinárodných právnych dokumentov:

- Dohovor o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť (Bern, 1979) – pre Slovensko nadobudol platnosť 1. 1. 1997,
- Dohovor o ochrane architektonického dedičstva Európy (Granada, 1985) – pre Slovensko nadobudol platnosť 1. 7. 2001,

- Revidovaný Európsky dohovor o ochrane archeologického dedičstva (Valletta, 1992) – pre Slovensko nadobudol platnosť 1. 5. 2001,
- Európsky rámcový dohovor o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami a orgánmi (Madrid, 1980) a jeho doplňujúce protokoly – pre Slovensko nadobudol platnosť 1. 5. 2000, Protokol č. 2 nadobudol platnosť 1. 2. 2001,
- Európska charta miestnej samosprávy (Štrasburg, 1985) – pre Slovensko nadobudla platnosť 1. 6. 2000, čl. 6 ods. 2 nadobudol platnosť 1. 11. 2002,
- Dohovor o biologickej diverzite (Rio de Janeiro, 1992) – pre Slovensko nadobudol platnosť 23. 11. 1994,
- Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (Paríž, 1972) – pre ČSFR nadobudol platnosť 1. 2. 1991,
- Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti v rozhodovacom procese a o prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhus, 1998) – v súčasnosti prebieha prístupový proces.

Slovenská republika je zmluvnou stranou všetkých medzinárodných dokumentov uvedených v preambule, s výnimkou Aarhuského dohovoru, kde sa pripravujú podmienky na pristúpenie. Aj z tohto dôvodu je prístup našej krajiny k Dohovoru možný a žiaduci.

V právnom poriadku SR existujú najmenej dve relatívne komplexné právne normy, ktoré umožňujú naplňovať ciele a väčšiu časť opatrení vyplývajúcich z Dohovoru:

- zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny,
 - zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov („stavebný zákon“),
- ako aj ďalšie právne normy:
- zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu („pamiatkový zákon“),
 - zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,
 - zákon č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov,
 - zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva v znení neskorších predpisov („banký zákon“),
 - zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov,
 - zákon č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení neskorších predpisov,
 - zákon č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov,
 - zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov („vodný zákon“),

- zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

• **Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny** poskytuje množstvo právnych nástrojov, o ktoré ide v článku 6 písmeno E Dohovoru. Medzi ne prioritne patrí ochrana významných krajinných prvkov, tvorba územných systémov ekologickej stability a vymedzenie osobitne chránených území. Aj termín *charakteristický vzhlad krajiny* sa vyskytuje vo viacerých paragrafoch tohto zákona. Zákon upravuje práva a povinnosti pri ochrane prírody a krajiny s cieľom prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhladu krajiny a na dosiahnutie ekologickej stability.

• **Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku („stavebný zákon“)** v znení neskorších predpisov tiež rieši problematiku krajiny. V § 139a ods. 3 je pre účely územného plánovania definovaný pojem *krajina*, v tomto zákone sa používa rad termínov súvisiacich s krajinou. „*Krajina je komplexný systém priestoru, polohy, georeliéfu a ostatných vzájomne funkčne prepojených hmotných prirodzených a človekom pretvorených aj vytvorených prvkov, najmä geologického podkladu a pôdotovorného substrátu, vodstva, pôdy, rastlínstva a živočíšstva, umelých objektov a prvkov využitia územia, ako aj ich väzieb vyplývajúcich zo sociálno-ekonomických javov v krajine. Krajina je životným prostredím človeka a ostatných živých organizmov.*“

V základných cieľoch a úlohách územného plánovania sa navrhuje vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich aj územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi udržateľného rozvoja. V rámci prieskumov a rozborov sa spracúva optimálne priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia s prihliadnutím na krajinnoeologické, kultúrnohistorické a socioekonomické podmienky, tzv. *krajinnoeologický plán*.

• **Zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.** V tomto zákone je ustanovené, že podpora regionálneho rozvoja je zameraná aj na opatrenia na ochranu a tvorbu životného prostredia a na obmedzenie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie.

• **Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu („pamiatkový zákon“)** poskytuje mnoho účinných právnych nástrojov, ktoré zahŕňa článok 6 písmeno E Dohovoru. Pamiatkový zákon definuje pamiat-

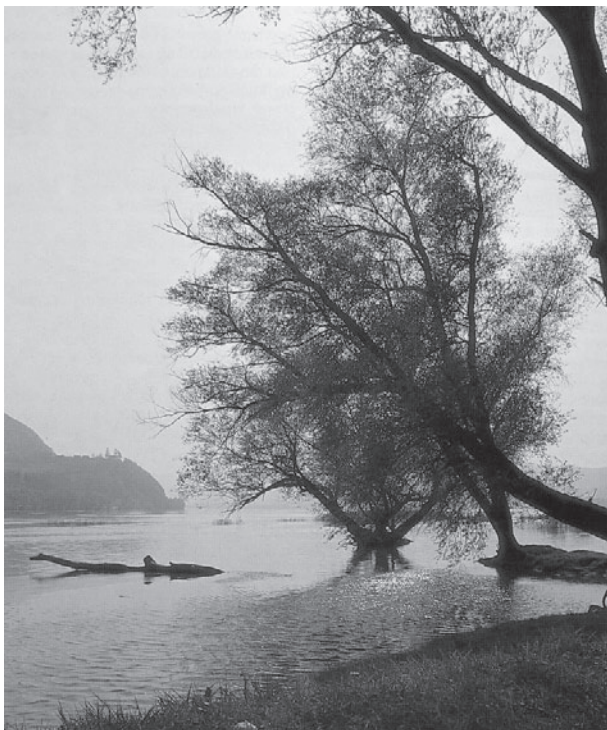
kový fond ako súbor hnutelných a nehnuteľných vecí a území, ktoré majú pamiatkovú hodnotu, pričom pamiatková hodnota zahŕňa aj hodnotu krajinnú. Zásady ochrany pamiatkového územia obsahujú požiadavky na jeho primerané využitie a na zachovanie, údržbu, obnovu a regeneráciu všetkých hodnotných kultúrnych a prírodných prvkov.

Požiadavky Dohovoru na cezhraničnú a medzinárodnú spoluprácu, predovšetkým článku 7, 8 a 9 sú v našom právnom poriadku zakotvené najmä v zákone č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov, ale aj v spomínanom zákone č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

• **Zákon č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie** v znení neskorších predpisov zohľadňuje aj osobitosti a estetické pôsobenie krajinej scenérie. Pri posudzovaní navrhovanej činnosti v dotknutom území sa posudzujú aj jej vplyvy na štruktúru a využívanie krajiny, ako aj vplyvy na krajinnú scenériu, jej typ, osobitosť a estetické pôsobenie.

• Ďalších nástrojov zameraných na ochranu, starostlivosť a plánovanie krajiny, ktorými naša právna sústava disponuje, je pomerne veľa. Veľkú časť záväzkov Dohovoru predstavuje oblasť plánovacej činnosti v krajine. Relevantné sú i nasledujúce právne normy: **zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva („banský zákon“)** v znení neskorších predpisov, **zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí** v znení neskorších predpisov, či **zákon č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu** v znení neskorších predpisov i **zákon č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločnostiach** v znení neskorších predpisov. Posledný zo spomínaných zákonov rieši okrem iného aj funkcie poľnohospodárskej krajiny, jej celkový ráz, územný systém ekologickej stability, priestorové usporiadanie pozemkov v území, vymedzenie lesnej a poľnohospodárskej pôdy i vegetácie v krajine.

• **Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách** a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov („vodný zákon“) obsahuje ustanovenie zamerané na plánovanie v oblasti vôd. Účelom je vypracovanie hydroekologických a vodohospodárskych plánov vodných tokov v SR, stanovenie cieľov v oblasti kvality vôd v záujme zabezpečenia ich účinnej ochrany a udržateľného využívania. V súvislosti so vstupom SR do EÚ sa do tohto zákona implementovala Rámcová smernica o vode, § 13 uvedeného zákona

Podunajská krajina v okolí Bratislavy. Foto: archív redakcie

upravuje väzby medzi plánom manažmentu povodia a krajinným plánovaním.

- V súčasnosti platný **zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch** v znení neskorších predpisov vytvára množstvo predpokladov na udržateľné hospodárenie v lesoch. Pri rôznych územnoplánovacích činnostiach sú orgány územného plánovania i spracovatelia územnoplánovacej dokumentácie povinní dbať na ochranu lesného pôdneho fondu, lesných porastov, sú povinní navrhnúť a zdôvodniť riešenie, ktoré je najvhodnejšie z hľadiska ochrany lesného pôdneho fondu, lesných porastov, ako aj ostatných spoločenských záujmov. Kategorizácia lesov, ktorá člení lesy podľa ich prevažujúcich funkcií, hospodárska úprava lesov, či ich genetická a biologická ochrana, melioračná činnosť a regulácia ťažby patria medzi najdôležitejšie princípy v lesnom práve.

- Z hľadiska zabezpečenia ochrany krajiny je dôležitá aj väzba na trestné právo. **Zákon č. 140/1961 Trestný zákon** v znení neskorších predpisov sa v § 181 okrem iného zaoberá ohrozením životného prostredia, či už úmyselným, alebo z nedbanlivosti, ako aj neoprávneným nakladaním s odpadmi, pri ktorom môže dôjsť

k poškodeniu vody, pôdy alebo ovzdušia, či porušovaním ochrany vôd a pod.

Podľa článku 3 Dohovoru je jeho cieľom podporiť ochranu, manažment a plánovanie krajiny a organizovať európsku spoluprácu v tejto oblasti. Požiadavky vyplývajúce z Dohovoru možno naplniť existujúcou legislatívou. Kompetenčné, administratívne a organizačné aspekty právnej úpravy vo vzťahu ku krajine zodpovedajú požiadavkám Dohovoru, hlavne uvedeným v článku 4. Tu je okrem spomínaných právnych noriem dôležitý aj **zákon č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie** a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ťažiskom Dohovoru sú ustanovenia článku 5 a 6. V SR existujú právne podmienky na realizáciu krajinných koncepcií, účasť verejnosti, miestnych a regionálnych úradov pri ich naplňaní, pričom krajina je zahrnutá do koncepcií územného plánovania, regionálneho rozvoja, resp. iných sektorových či medzisektorových koncepcií.

Závazky vyplývajúce z Dohovoru

Zmluvným stranám vyplývajú z Dohovoru najmä nasledujúce záväzky:

- **Právne uznanie krajiny ako základnej zložky prostredia obyvateľstva a jej integrácia do regionálnych, územnoplánovacích a ostatných koncepcií.** Táto problematika sa rieši v zákone č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, ktorý sme podrobnejšie spomínali v predchádzajúcej časti.

- **Zaviest' a realizovať krajinné koncepcie zamerané na ochranu, manažment a plánovanie krajiny.** SR prijala viacero strategických, koncepčných a programových dokumentov: Stratégiu, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky, Národný environmentálny akčný program, Národnú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja SR, Koncepciu územného rozvoja Slovenska, Koncepciu rozvoja vidieka, Plán rozvoja vidieka, Koncepciu vodohospodárskej politiky, Koncepciu lesníckej politiky, Koncepciu ochrany prírody a krajiny, Program obnovy dediny, Národný program rozvoja cestovného ruchu, ako aj operačný program Základná infraštruktúra a Stratégia Slovenskej republiky pre Kohézny fond 2004 – 2006, časť životné prostredie a ďalšie.

- **Zaviest' postupy pre účasť širokej verejnosti, miestnych a regionálnych orgánov a iných zainteresovaných strán.** Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých záko-

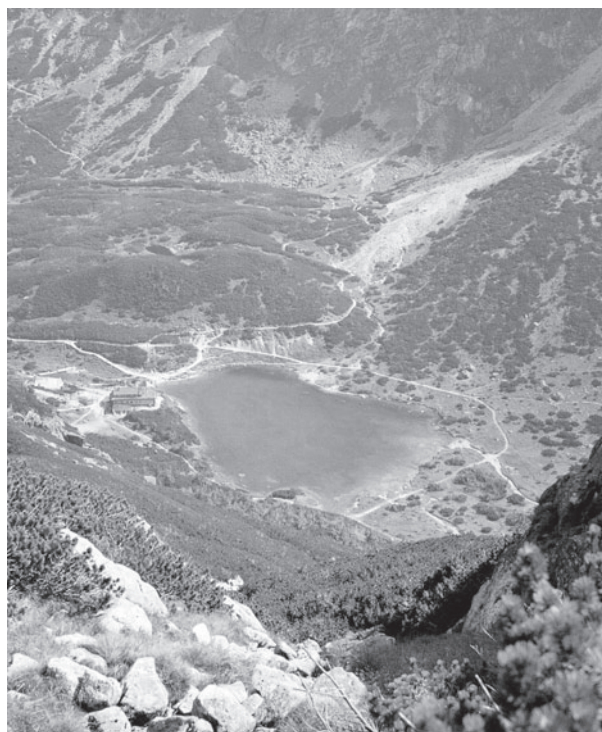
nov ustanovuje, akým spôsobom možno získavať informácie, kde možno podať žiadosti, návrhy, podnety, sťažnosti a pod. Ústredné i miestne orgány štátnej správy a orgány samosprávy sú povinné zverejňovať materiály programového, koncepčného a strategického charakteru. Spomínaný zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov oprávňuje verejnosť podávať pripomienky k návrhom územnoplánovacej dokumentácie, územného plánu zóny a pod. Podmienky a postup pri šírení dôležitých informácií týkajúcich sa životného prostredia upravuje zákon č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Na druhej strane treba hľadať možnosti, prístupy i postupy, ktoré pomôžu, resp. rozšíria okruh právomocí zainteresovaných a v čo najväčšej miere umožnia ich zapájanie do rozhodovacieho procesu, hlavne na lokálnej, regionálnej, resp. subregionálnej úrovni.

• **Zvýšiť povedomie verejnosti, verejných orgánov i súkromných organizácií o hodnote krajiny.** Ako vyplýva z Národného environmentálneho akčného programu II i Národnej stratégie trvalo udržateľného rozvoja SR, Ministerstvo životného prostredia SR vytvára priestor na rozvoj environmentálneho povedomia verejnosti prostredníctvom aktivít podriadených odborných organizácií. Ústredným orgánom štátnej správy SR pre základné, stredné a vysoké školy, školské zariadenia, celoživotné vzdelávanie a vedu i pre štátnu starostlivosť o telesnú kultúru a mládež je Ministerstvo školstva SR, ktoré zabezpečuje v spolupráci s MZP SR výchovu detí a mládeže k starostlivosti o životné prostredie, vytváranie profilu absolventa a obsahu vysokoškolského štúdia s environmentálnym zameraním, spolupracuje pri príprave a realizácii vedeckovýskumnej činnosti s environmentálnou problematikou.

• **Podporiť vzdelávanie odborníkov na vyhodnocovanie krajiny, vzdelávacie, školské a vysokoškolské programy v oblasti ochrany, manažmentu a plánovania krajiny.** Úroveň krajinskej ekológie je vďaka slovenskej vedeckovýskumnej základni veľmi vysoká. Veľký význam sa prikladá aktivitám v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia. SR je členom Medzinárodnej asociácie pre krajinnú ekológiu (IALE), ktorej význam je hlavne v prenášaní poznatkov a skúseností v teoretickom a aplikovanom výskume, ako aj vo výučbe krajinskej ekológie hlavne na vysokých školách.

V spolupráci MZP SR a MŠ SR bola vypracovaná a v r. 1997 vládou schválená Koncepcia environmentálnej výchovy a vzdelávania. Koncepciu bude treba aktualizovať, resp. zastrešiť po vzore iných krajín novým koncepčným dokumentom zameraným na výcho-

Vysokohorská tatranská krajina – dolina Zeleného plesa.
Foto: archív redakcie

vu k trvalej udržateľnosti, a najmä reálne ju v praxi uplatňovať.

• **Identifikovať typy krajiny s cieľom zlepšiť úroveň poznania krajiny,** a najmä analyzovať ich charakteristiky, zaznamenávať ich zmeny a vyhodnocovať ich.

• **Spolupracovať so zmluvnými stranami Dohovoru,** najmä:

- vzájomným poskytovaním technickej a vedeckej pomoci v záležitostiach týkajúcich sa krajiny,
- podporou výmeny odborníkov,
- výmenou informácií,
- cezhraničnou spoluprácou na miestnej a regionálnej úrovni.

Pojmový aparát, ktorý je definovaný predovšetkým v článku 1 Dohovoru, je po obsahovej stránke v podstate totožný s termínmi, ktoré sú súčasťou nášho právneho poriadku, hlavne zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Niektoré termíny síce nie sú úplne totožné, čo však nemožno považovať za prekážku, ktorá by bránila pristúpeniu k Dohovoru. Typológiu a termi-

nológiu treba dopracovať, na čom sa odborné organizácie MŽP SR podieľajú už druhý rok. Slovenský postup nadväzuje na slovinskú metodiku (Slovinsko Dohovor podpísalo aj ratifikovalo) a jeho výstupom bude *Identifikácia charakteristického vzhľadu krajiny a krajinného rázu s dôrazom na chránené územia*.

Uznesením vlády SR č. 482/2003 zo dňa 11. júna 2003 k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a zákona NR SR č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bolo ministrom životného prostredia a ministrom výstavby a regionálneho rozvoja uložené predložiť na rokovanie vlády návrh zákona o krajinnom plánovaní.

V legislatívnom procese je v súčasnosti aj novela zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku. Prístupom SR k Dohovoru sa terminológia zjednotí a premietne do spomínaných zákonov.

Kompetentným orgánom (článok 4) pre tento Dohovor a jeho gestorom bude Ministerstvo životného prostredia SR. Za koordináciu a riadenie plnenia záväzkov bude zodpovedná sekcia ochrany prírody a krajiny, odbor krajinného plánovania MŽP SR. Za koordináciu Dohovoru s programami EÚ bude zodpovedná sekcia zahraničnej pomoci a záležitostí EÚ.

* * *

Zameranie a hlavné ciele Európskeho dohovoru o krajine v plnej miere zodpovedajú cieľom environmentálnej politiky SR, ako aj tradícii krajiny, ktorá si váži svoje kultúrne a prírodné dedičstvo. Prístup k Dohovoru je teda v súlade s právnymi predpismi SR a so všeobecne uznávanými zásadami medzinárodného práva, ako i so záväzkami vyplývajúcimi z ostatných medzinárodných zmlúv v oblasti ochrany prírody a krajiny.

Pripravenosť Slovenskej republiky na prístup k Dohovoru je z hľadiska legislatívnych predpokladov našej krajiny dostačujúca. V budúcnosti však bude treba koordinovať a previazat pôsobnosť jednotlivých právnych úprav, programových a koncepčných dokumentov týkajúcich sa ochrany, manažmentu a plánovania krajiny. V oblasti tvorby a realizácie krajinných koncepcií sa bude vo väčšej miere uplatňovať princíp subsidiarity, hlavne na miestnej a regionálnej úrovni. Práve prístup k Dohovoru je impulzom k lepšiemu prepojeniu a koordinácii koncepcií jednotlivých rezortov.

Ladislav Ambróš, Katarína Chovancová

Príspevok bol vypracovaný na základe predkladacej správy pre vládu SR a návrhu na prístup Slovenskej republiky k Európskemu dohovoru o krajine.

Legislativní předpoklady, podmínky a souvislosti implementace Evropské úmluvy o krajinně v ČR

Předpokladem nástinu relevantních variant realizace Evropské úmluvy o krajinně v podmínkách ČR v legislativní oblasti je důkladná analýza stávající právní úpravy ochrany krajiny, péče o krajinu a krajinného plánování. I když v této fázi můžeme konstatovat, že legislativní připravenost ČR na implementaci Evropské úmluvy o krajinně je vcelku dobrá, nelze se s tímto konstatováním spokojit.

Legislativa životního prostředí a vůbec veřejné správy se v posledním období vyvíjí a proměňuje značným tempem, a to v důsledku harmonizace právního řádu ČR s právem EU. Přitom vznikají četné nové podněty vztahující se k našemu tématu (např. zavádění pojmu a režimu „zranitelné oblasti“ v novém vodním zákoně č. 254/2000 Sb.), které nelze pominout, a zároveň je

není jednoduché reflektovat z důvodů jejich novosti. Stávající analýzy legislativní připravenosti na implementaci Evropské úmluvy proto bude třeba doplnit především v těchto směrech:

- identifikace chybějících právních institutů (např. právní režim nezastavitelného území v krajinně),
- identifikace překrývajících se právních úprav (např. režim významných krajinných prvků uvnitř zvláště chráněných území),
- identifikace neefektivních či málo efektivních právních institutů (např. oblastní plány rozvoje lesů nebo režim územních systémů ekologické stability). Z uvedeného vyplývá, že by bylo poněkud předčasné dělat v této chvíli definitivní závěry o možných variantách realizace Evropské úmluvy o krajinně.